

कमन कार्प माछाको अर्ध कृत्रिम प्रजनन गर्ने बिधि

मोहम्मद सद्दाम हुसैन

प्राविधिक अधिकृत

- कमन कार्पको माछाको अण्डा टाँसिने प्रकृतिको हुने र यसबाट अण्डा बिग्रिने । कुहिने हुदाँ अण्डा जोगाउनको लागि काकाबनको प्रयोग गर्नु पर्दछ ।
- टाँसिने प्रकृतिका अण्डाहरूलाई फिजारेर ह्याचलिङ्ग कढाउन वा कोरलनको लागि खर, नरिवलको जटा, प्लास्टिक वा फाईबरको रेशा, झारपात आदि प्रयोग गरेर बनाईने गुन्द्री कारको चट्टी वा लहरा अकारको संरचनालाई काकाबन भनिन्छ ।
- कमन कार्पको अर्ध कृत्रिम प्रजनन गराउन ०.१-०.२ हे. जलाशय क्षेत्रफल भएको पोखरि उपयुक्त हुन्छ । कमन कार्पको ह्याचलिङ्ग हुर्काउन सजिलो होस् भन्ने हेतुले नर्सरी पोखरीमा अर्ध प्राकृतिक प्रजनन गराईन्छ ।
- उपयुक्त पानिको तापक्रम २०-२६ डि.से., प्रजनन याम र पानिको झारपात, घाँस भएको स्थानमा प्राकृतिक रूपमा कमन कार्प माछाले अण्डा छोड्छ र यह प्रकारको वातावरण पोखरीमा तयार गरिने प्रकृत्यालाई अर्ध प्राकृतिक प्रजनन भनिन्छ ।
- प्रजनन गराईने पोखरिलाई सुकाई पिधंको माटो खनजोत गारि ५०० के. जी. चुना प्रति हेक्टरको दरले छर्कनु पर्दछ । चुनाको प्रयोग पछि पोखरिमा ६० से.मि. -७५ से.मि. सम्म सफा पानि भर्नु पर्दछ ।
- करिब २ मीटर लम्बाई र १ मिटर चौडाई भएको खर र बाँसको भाटाले तयार गरिएको काकाबनको माथिल्लो सतहमा नरिवलको जटा, प्लास्टिको फाईबर बाँधनु पर्दछ ।
- काकाबनलाई चारवटा बाँस वा रूखको हाँगाहरू किला गाडि प्रजनन गराईने पोखरि भित्र चारै छुउमा लहरै पिधं भन्दा कम्तिमा ३०-४० से.मि. माथिसम्म पारेर किलामा बाँधेर तयार गर्नु पर्दछ, यस किसिमले काकाबन राख्दा पानिको सतह भन्दा १५-२० से.मि. तल राखनु पर्दछ ।
- कमन कार्पको अर्ध कृत्रिम प्रजनन ह्याचरी घरभित्र राहेको सिमेन्ट ट्याकंहरूमा वा पोखरिमा अलि ठुला जालिका पिजंडाहरू (५ मिटर लम्बाई र ५ मिटर चौडाई) मा पनि काकाबन राखि गराउन सकिन्छ ।
- काकाबनको संख्या प्रति १००० वर्ग मिटर ८-१० वटा ।
- माउ माछा संख्या ; ३ वटा प्रति १००० वर्ग मिटर ।
- पोथि र भाले माछाको अनुपात १;२ हुनुपर्दछ
- यसको अर्थ ३ वटा पोथि माछा राखेको अवस्थामा ३-४ के.जी. साईजका ५-६ वटा परिपक्व भाले माछा संगसंगै छोडनुपर्दछ ।
- सामान्यता माउ माछाहरू प्रजनन पोखरिमा दिउँसो ३-४ बजेतिर रोख्नु पर्दछ ।

चित्र: माउ माछा

चित्र: हर्मोन लगाएको

चित्र :प्रजनन पोखरीमा ककाबनको प्रयोग

चित्र : ककाबन तयारी